

Анастасія Лопанова

Науковий керівник – д. іст. наук, проф. Кулаковський П. М.,
Національний університет “Острозька академія”

ЕКОЛОГІЧНІ ІНІЦІАТИВИ НОРВЕГІЇ ТА ШВЕЦІЇ У РАМКАХ МІЖНАРОДНИХ РЕГІОНАЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

У XXI столітті, в час, коли багато країн керуються політикою максимального використання ресурсів задля збагачення власної економіки, країни Скандинавського півострову на власному прикладі доводять, що запровадження екологічних технологій та формування відповідної законодавчої бази може створити сприятливі умови для розвитку держави, як світового лідера. Саме завдяки доробку держав у сфері захисту навколишнього середовища, Скандинавія асоціюється із “зеленою” та екологічною частиною не лише Європи, а й світу.

In the twenty first century, the time when many countries are guided by policies of maximizing resources for the enrichment of their own economy, Scandinavian countries show that the implementation the of environmental technologies and the creation of an appropriate legislative framework can create favorable conditions for the development of the country as a world leader. Thanks to the environmental legislative base, Scandinavia is associated with “green” and ecological area not only in Europe but throughout the world.

В XXI веке, во время, когда многие страны руководствуются политикой максимального использования ресурсов для обогащения собственной экономики, страны Скандинавского полуострова на собственном примере доказывают, что внедрение экологических технологий и формирование соответствующей законодательной базы может создать благоприятные условия для развития государства, как мирового лидера. Именно благодаря наследию государств в области защиты окружающей среды, Скандинавия ассоциируется с “зеленой” и экологической частью не только Европы, но и мира.

Скандинавські країни, а серед них Норвегія та Швеція, є одними зі світових лідерів у сфері захисту навколишнього середовища. Важливими для країн є питання міжнародної співпраці у рамках регіональної співпраці. Серед міжнародних регіональних організацій з якими активно співпрацюють Норвегія та Швеція, просуваючи екологічні ідеї є ЄС, Рада Держав Балтійського Моря (далі – РДБМ) та Північна рада.

Розглядаючи діяльність у ЄС варто зазначити, що протягом другої половини 2009 року, головуючи у Союзі, Швеція поставила за мету стати спостерігачем організації щодо боротьби зі змінам клімату та контролювати виконання рішень прийнятих на конференції ООН зі зміни клімату (2009). Було також досягнуто домовленостей з деякими країнами Африки та малими острівними країнами щодо співпраці у зменшенні негативних впливів на навколишнє середовище [7].

У свою чергу Норвегія, не будучи членом ЄС, співпрацює з її членами на базі Європейського екологічного агентства, заснованого у 1994 році. На сьогодні головною ідеєю, яку відстоює Міністерство екології Норвегії є посилення співпраці у сфері охорони навколишнього середовища між ЄС та Північними країнами (у рамках Арктичної Ради), що допоможе закріпити намагання країни у європейському регіоні. Здійснюючи це, уряд Норвегії буде акцентувати свою увагу на питанні розвитку європейської правової системи, яка стосується екології, тому зараз країна займається розробкою проєктів, які б стимулювали прийняття нових законодавчих актів у країнах-членах ЄС та країнах Європейської Асоціації Вільної Торгівлі (Далі – ЄАВТ) [2].

Будучи країнами, території яких лежать далеко на Півночі, Норвегія та Швеція зацікавлені у екологічному розвитку арктичного регіону. Для Норвегії зміни, які відбуваються у Арктиці, становлять нові перешкоди. Як прибережна країна, Королівство Норвегія працює над тим, щоб залишити Північ мирним регіоном, а також здійснювати постійне та якісне управління ресурсами. Саме останнє вимагає від країн арктичного регіону, за словами уряду країни, ефективної діяльності у сфері охорони навколишнього середовища. Норвезьким урядом було заявлено про неприпустимий рівень екологічно небезпечних речовин та важких металів, які знаходяться у Північно-льодовитому океані та його морях, не зважаючи на віддаленість від індустріальних регіонів. Саме тому у перше десятиліття існування Арктичної ради було зроблено головний акцент на проблемі забруднення вод океану. Згодом Норвегія поставила новий пріоритетний напрямок роботи перед країнами: зміна клімату. Саме

він став головною метою діяльності країни в період її головування у Раді з 2006 по 2009 рр. [3].

Для Арктичної Ради Швеція є країною, яка є інформаційним центром регіону. На півночі держави, у містах Абіско та Гарфала розміщено потужні дослідні станції, які координують та проводять дослідження по всьому світу. Тут також здійснюється дослідження навколишнього середовища Півночі: зміна температур, танення льодовиків, флора та фауна [5].

З 2011 року Швеція, як головуюча у Раді країна, висунула ряд екологічних питань (з доповненнями 2013 року), над якими під її керівництвом працюватимуть країни. Першим було висловлено необхідність зменшення негативного впливу на клімат, який відбуватиметься шляхом зниження викидів шкідливих газів у атмосферу та проведенні у 2013-15 роках міжнародних урядових конференцій з кліматичних питань. Наступним важливим питанням, на думку шведського уряду, є розвиток морських регіонів за допомогою розробки спільних принципів для екологічно спрямованого планування діяльності країн. Швецією було визначено важливість зменшення використання шкідливих для навколишнього середовища хімічних речовин у повсякденному житті та покращення переробки відходів [6].

РДБМ є ще однією можливістю для Норвегії та Швеції закріпити результати екологічних ініціатив. Норвегія у період свого головування 2010-2011 рр. з-поміж усіх пріоритетних напрямків діяльності виокремила морську політику. Судноплавство та інші морські промисли, які є центральними у розвитку регіону негативно впливають на навколишнє середовище, спричинюючи повітряне забруднення та викиди нафти та інших відходів у воду. Протягом часу головування Норвегія використовувала можливості Експертної групи з морської політики РДБМ для розвитку цього сектору та подолання перешкод [1].

Найпомітніша роль Швеції у РДБМ була за президентства країни у 2006-2007 рр. Країна за цей час доклала максимум зусиль, щоб покращити економічний сектор країн організації. Метою діяльності усіх держав у 2006-2007 роках на період головування Швеції стало покращення захисту та збереження природного середовища у регіоні Балтійського моря. Серед основних проблемних питань уряд Швеції виділив такі: боротьба з евтрифікацією (заростанням водоростями) Балтійського моря; посилення усвідомлення в необхідності раціонального використання ресурсів та поширення альтернативних джерел енергії; захист культурної спадщини регіону [4].

Таким чином, Норвегія та Швеція проводять активну зовнішню політику у сфері захисту навколишнього середовища у рамках регіональних організацій: ЄС, Європейського екологічного агентства, Арктичної ради та РДБМ. Країни є дуже схожими у пріоритетах, які вони визначають протягом часу свого головування у організаціях та концентрують свою увагу на питаннях забруднення вод океану та зміни клімату.

Список використаних джерел та літератури:

1. Council Presidency [Electronic Resource]. – Mode of access : URL : <http://www.cbss.org/CBSS-The-Council/council-presidency>. – Title from the screen.

2. Environment and EU/EEA [Electronic Resource]. – Mode of access : URL : <http://www.regjeringen.no/en/dep/md/Selected-topics/international-environmental-cooperation/Environment-and-EUEEA/Environment-and-EUEEA.html?id=541204>. – Title from the screen.

3. Norway and the Arctic region [Electronic Resource]. – Mode of access : URL : <http://www.arctic-council.org/index.php/en/norway>. – Title from the screen.

4. Priorities [Electronic Resource]. – Mode of access : URL : <http://www.sweden.gov.se/sb/d/6819/a/80016>. – Title from the screen.

5. Sweden and the Arctic region [Electronic Resource]. – Mode of access : URL : <http://www.arctic-council.org/index.php/en/sweden>. – Title from the screen.

6. Sweden's priority environmental issues during the Presidency of the Nordic Council of Ministers [Electronic Resource]. – Mode of access : URL : <http://www.regeringen.se/sb/d/16667>. – Title from the screen.

7. The Swedish Presidency intends to start working on a long-term economic recovery of the EU [Electronic Resource]. – Mode of access : URL : <http://www.consilium.europa.eu/homepage/showfocus?lang=en&focusID=64556>. – Title from the screen.